

Ministru kabineta noteikumi Nr. 210

Rīgā 2020. gada 14. aprīlī (prot. Nr. 24 11. §)

Noteikumi par automātisko informācijas apmaiņu par ziņojamām pārrobežu shēmām

*Izdoti saskaņā ar likuma "Par nodokļiem un nodevām"
15. panta desmito daļu*

1. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka:

1.1. ziņojuma par pārrobežu shēmām (turpmāk – ziņojums) struktūru un saturu, ziņojumā lietoto terminu skaidrojumu;

1.2. nosacījumus, kuriem iestājoties ir sniedzams ziņojums;

1.3. ziņojuma sagatavošanas un iesniegšanas kārtību;

1.4. kārtību, kādā veic automātisko informācijas apmaiņu par ziņojamām pārrobežu shēmām starp Valsts ieņēmumu dienestu un citu Eiropas Savienības dalībvalstu kompetentajām iestādēm vai jebkuru citas valsts vai teritorijas kompetento iestādi, ar kuru Latvijas Republikas kompetentā iestāde, pamatojoties uz Latvijas Republikas noslēgto starptautisko līgumu, noslēgusi attiecīgu kompetento iestāžu līgumu.

2. Šos noteikumus piemēro saistībā ar visiem nodokļiem, izņemot pievienotās vērtības nodokli, muitas nodokli, akcīzes nodokli un valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas.

3. Noteikumos lietotie termini:

3.1. automātiskā informācijas apmaiņa – iepriekš noteiktas informācijas sistemātiska paziņošana citai dalībvalstij bez iepriekšēja pieprasījuma iepriekš noteiktos regulāros intervālos;

3.2. pārrobežu shēma (turpmāk arī – shēma) – shēma, kas attiecas uz vairāk nekā vienu Eiropas Savienības dalībvalsti vai arī uz Eiropas Savienības dalībvalsti un trešo valsti, ja ir spēkā vismaz viens no šādiem nosacījumiem:

3.2.1. ne visi shēmas dalībnieki ir nodokļu rezidenti vienā un tajā pašā jurisdikcijā;

3.2.2. viens vai vairāki shēmas dalībnieki vienlaikus ir nodokļu rezidenti vairāk nekā vienā jurisdikcijā;

3.2.3. viens vai vairāki shēmas dalībnieki veic saimniecisko darbību citā jurisdikcijā, izmantojot pastāvīgo

pārstāvniecību, kura atrodas minētajā jurisdikcijā, un shēma veido visu minētās pastāvīgās pārstāvniecības saimniecisko darbību vai tās daļu;

3.2.4. kādu darbību citā jurisdikcijā veic tāds viens vai vairāki shēmas dalībnieki, kas nav nodokļu rezidenti vai kas neizveido pastāvīgu pārstāvniecību, kura atrodas minētajā jurisdikcijā;

3.2.5. šādai shēmai ir iespējama ietekme uz automātisko informācijas apmaiņu par finanšu kontiem vai patiesā labuma guvēja identificēšanu;

3.3. ziņojama pārrobežu shēma – ikviena pārrobežu shēma, kurai ir vismaz viena no šo noteikumu 3. nodaļā minētajām pazīmēm;

3.4. pazīme – tāds pārrobežu shēmas elements vai iezīme, kas norāda uz iespējamu nodokļu apiešanas risku atbilstoši šo noteikumu 3. nodaļai;

3.5. starpnieks – ikviena persona, kas:

3.5.1. atbilst vismaz vienam no šo noteikumu 3.5.2. apakšpunktā minētajiem papildu nosacījumiem un vismaz vienam no šādiem nosacījumiem:

3.5.1.1. plāno, tirgo, organizē vai dara pieejamu īstenošanai ziņojamo pārrobežu shēmu vai vada tās īstenošanu;

3.5.1.2. ņemot vērā attiecīgos faktus un apstākļus un pamatojoties uz pieejamo informāciju, attiecīgajām speciālajām zināšanām un izpratni, kas vajadzīga, lai sniegtu šādus pakalpojumus, zina vai var pamatoti uzskatīt, ka zina, ka tā ir tieši vai ar citu personu palīdzību sniegusi palīdzību, atbalstu vai konsultācijas attiecībā uz to, lai plānotu, tirgotu, organizētu, darītu pieejamu īstenošanai ziņojamo pārrobežu shēmu vai vadītu tās īstenošanu. Ikvienai personai ir tiesības sniegt pierādījumus par to, ka šī persona nezināja vai nevarēja zināt, ka minētā persona bija iesaistīta ziņojamā pārrobežu shēmā. Šajā nolūkā minētā persona var atsaukties uz visiem attiecīgajiem faktiem un apstākļiem, kā arī pieejamo informāciju un tās attiecīgajām speciālajām zināšanām un izpratni;

3.5.2. atbilst vismaz vienam no šo noteikumu 3.5.1. apakšpunktā minētajiem nosacījumiem un vismaz vienam no šādiem papildu nosacījumiem:

3.5.2.1. tā ir nodokļu rezidents Latvijas Republikā;

3.5.2.2. tai Latvijas Republikā ir pastāvīga pārstāvniecība, kuru izmantojot tiek sniegti pakalpojumi saistībā ar pārrobežu shēmu;

3.5.2.3. tā ir dibināta Latvijas Republikā vai tās darbību reglamentē Latvijas Republikas normatīvie akti komercietību jomā;

3.5.2.4. tā ir loceklis kādā profesionālā biedrībā, nodibinājumā vai kolēģijā, kura ir saistīta ar juridiskiem, nodokļu vai citiem konsultāciju pakalpojumiem Latvijas Republikā;

3.6. attiecīgais nodokļu maksātājs – ikviena persona, kurai ziņojamā pārrobežu shēma ir darīta pieejama īstenošanai vai kura ir gatava īstenot ziņojamo pārrobežu shēmu vai ir īstenojusi šādas shēmas pirmo posmu;

3.7. tirgojama shēma – pārrobežu shēma, kas ir plānota, tirgota, gatava īstenošanai vai darīta pieejama īstenošanai bez vajadzības to būtiski pielāgot;

3.8. saistīta persona – persona, kura ir saistīta ar citu personu vismaz vienā no šādiem veidiem:

3.8.1. persona piedalās citas personas pārvaldībā tādā apjomā, ka var ievērojami ietekmēt šo citu personu;

3.8.2. persona piedalās citas personas kontrolē ar līdzdalību, kas pārsniedz 25 procentus balsstiesību;

3.8.3. persona piedalās citas personas kapitālā ar īpašumtiesībām, kas tieši vai netieši pārsniedz 25 procentus kapitāla;

3.8.4. personai ir tiesības uz vismaz 25 procentiem citas personas peļņas.

4. Nosakot saistīto personu, ņem vērā šādus nosacījumus:

4.1. ja vienas un tās pašas personas pārvaldībā, kontrolē, kapitālā vai peļņā piedalās vairāk par vienu personu, par saistītu personu uzskata visas attiecīgās personas;

4.2. ja vairāku personu pārvaldībā, kontrolē, kapitālā vai peļņā piedalās vienas un tās pašas personas, par saistītu uzņēmumu uzskata visas attiecīgās personas;

4.3. personu, kas attiecībā uz balsstiesībām vai kapitālu kādā komercsabiedrībā rīkojas kopā ar citu personu, uzskata par tādu, kam ir līdzdalība visās balsstiesībās vai kapitālā minētajā komercsabiedrībā, kurā līdzdalība ir minētajai citai personai;

4.4. netiešas līdzdalības gadījumā to, vai ir izpildīts šo noteikumu 3.8.3. apakšpunktā minētais nosacījums, nosaka, sareizinot līdzdalības likmes secīgos līmeņus. Ja personai ir vairāk nekā 50 procenti balsstiesību, šo noteikumu izpratnē uzskata, ka tai ir 100 procenti balsstiesību;

4.5. pieņem, ka persona, viņas laulātais un viņas augšupējie vai lejupējie radnieki ir uzskatāmi par vienu personu.

5. Šajos noteikumos minētā pārrobežu shēma ietver arī shēmu virkni. Pārrobežu shēma var ietvert vairākus posmus vai daļas.

2. Informācijas par ziņojamām pārrobežu shēmām apmaiņas kārtība

2.1. Informācijas par ziņojamām pārrobežu shēmām sniegšana Valsts ieņēmumu dienestam

6. Starpnieks, ievērojot šo noteikumu 25. punktā minēto datu apjomu, sniedz Valsts ieņēmumu dienestam informāciju, kura tam ir zināma, ir tā rīcībā vai kontrolē (atkarībā no tā, kurš apstāklis iestājas vispirms), 30 dienu laikā no:

6.1. nākamās dienas pēc tam, kad ziņojamā pārrobežu shēma ir darīta pieejama īstenošanai;

6.2. nākamās dienas pēc tam, kad ziņojamā pārrobežu shēma ir gatava īstenošanai;

6.3. brīža, kad ir uzsākts ziņojamās pārrobežu shēmas īstenošanas pirmais posms.

7. Neatkarīgi no šo noteikumu 6. punktā minētajām prasībām šo noteikumu 3.5.1.2. apakšpunktā minētais starpnieks sniedz Valsts ieņēmumu dienestam informāciju 30 dienu laikā no nākamās dienas pēc tam, kad tas tieši vai ar citu personu palīdzību ir sniedzis palīdzību, atbalstu vai konsultācijas.

8. Attiecībā uz tirgojamām shēmām starpnieks reizi trijos mēnešos sniedz periodisku ziņojumu, kas satur jaunu ziņojamu informāciju atbilstoši šo noteikumu 25.1., 25.4., 25.7. un 25.8. apakšpunktam, kura kļuvusi pieejama kopš pēdējā ziņojuma iesniegšanas.

9. Ja starpniekam ir pienākums informāciju par ziņojamām pārrobežu shēmām iesniegt gan Valsts ieņēmumu dienestam, gan citas Eiropas Savienības dalībvalsts kompetentajai iestādei, tas šādu informāciju iesniedz tikai tajā Eiropas Savienības dalībvalstī, kura ir pirmā turpmākajā uzskaitījumā:

9.1. kurā starpnieks ir nodokļu rezidents;

9.2. kurā starpniekam ir pastāvīga pārstāvniecība, kuru izmantojot sniedz pakalpojumus saistībā ar shēmu;

9.3. kurā starpnieks ir dibināts vai kuras normatīvie akti komercietisību jomā reglamentē tā darbību;

9.4. kurā starpnieks ir loceklis kādā profesionālā biedrībā, nodibinājumā vai kolēģijā, kura ir saistīta ar juridiskiem, nodokļu vai konsultāciju pakalpojumiem.

10. Ja, ievērojot šo noteikumu 9. punktā minētās prasības, rodas pienākums sniegt ziņojumu gan Valsts ieņēmumu dienestam, gan citas Eiropas Savienības dalībvalsts kompetentajai iestādei, starpnieks ir tiesīgs nesniegt ziņojumu Valsts ieņēmumu dienestam, ja tā rīcībā ir pierādījumi, ka tā pati informācija ir iesniegta citā Eiropas Savienības dalībvalstī. Šādā gadījumā 30 dienu laikā pēc tam, kad attiecīgais ziņojums iesniegts citā Eiropas Savienības dalībvalstī, starpnieks sniedz Valsts ieņēmumu dienestam informāciju, tajā ietverot citas Eiropas Savienības dalībvalsts piešķirto attiecīgās ziņojamās shēmas atsaucē numuru, kā arī pamatojumu tam, ka attiecīgā starpnieka rīcībā nav citas ar attiecīgo ziņojamo pārrobežu shēmu saistītas informācijas.

11. Ja starpnieks ir zvērināts advokāts un informācijas sniegšana par ziņojamo pārrobežu shēmu pārkāptu zvērināta advokāta profesionālo noslēpumu, tas ir tiesīgs nesniegt attiecīgo ziņojumu, ja nekavējoties informē citu starpnieku vai, ja cita starpnieka nav, attiecīgo nodokļu maksātāju par tā ziņošanas pienākumu atbilstoši šo noteikumu 10. punktam. Minēto atbrīvojumu zvērināts advokāts ir tiesīgs izmantot tiktāl, ciktāl tas darbojas Latvijas Republikas Advokatūras likuma ietvaros.

12. Ja nav starpnieka, kam ir pienākums sniegt Valsts ieņēmumu dienestam ziņojumu, vai ja starpnieks paziņo attiecīgajam nodokļu maksātājam par atbrīvojuma piemērošanu saskaņā ar šo noteikumu 11. punktu, pienākums sniegt informāciju par ziņojamo pārrobežu shēmu attiecas uz attiecīgo nodokļu maksātāju.

13. Attiecīgais nodokļu maksātājs, uz kuru attiecas ziņošanas pienākums, iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam informāciju (atkarībā no tā, kurš apstākļi iestājas vispirms) 30 dienu laikā no:

13.1. nākamās dienas pēc tam, kad ziņojamā pārrobežu shēma ir darīta pieejama īstenošanai attiecīgajam nodokļu maksātājam;

13.2. nākamās dienas pēc tam, kad ziņojamā pārrobežu shēma ir gatava, lai attiecīgais nodokļu maksātājs to varētu īstenot;

13.3. brīža, kad ir uzsākts ziņojamās pārrobežu shēmas īstenošanas pirmais posms saistībā ar attiecīgo nodokļu maksātāju.

14. Ja attiecīgajam nodokļu maksātājam ir pienākums informāciju par ziņojamo pārrobežu shēmu iesniegt gan Valsts ieņēmumu dienestam, gan citas Eiropas Savienības dalībvalsts kompetentajai iestādei, tas šādu informāciju iesniedz tikai tās Eiropas Savienības dalībvalsts kompetentajai iestādei, kura ir pirmā turpmākajā uzskaitījumā:

14.1. valsts, kurā attiecīgais nodokļu maksātājs ir nodokļu rezidents;

14.2. valsts, kurā attiecīgajam nodokļu maksātājam ir pastāvīgā pārstāvniecība, kas gūst labumu no shēmas;

14.3. valsts, kurā attiecīgais nodokļu maksātājs saņem ienākumus vai gūst peļņu, lai gan tas nevienā Eiropas Savienības dalībvalstī nav nodokļu rezidents un tam nevienā Eiropas Savienības dalībvalstī nav pastāvīgas pārstāvniecības;

14.4. valsts, kurā attiecīgais nodokļu maksātājs veic jebkādu darbību, lai gan tas nevienā Eiropas Savienības dalībvalstī nav nodokļu rezidents un tam nevienā Eiropas Savienības dalībvalstī nav pastāvīgas pārstāvniecības.

15. Ja saskaņā ar šo noteikumu 13. un 14. punktu ir pienākums sniegt ziņojumu gan Valsts ieņēmumu dienestam, gan citas Eiropas Savienības dalībvalsts kompetentajai iestādei, tad attiecīgajam nodokļu maksātājam ir tiesības nesniegt ziņojumu Valsts ieņēmumu dienestam, ja tā rīcībā ir pierādījumi, ka tā pati informācija ir iesniegta citā Eiropas Savienības dalībvalstī. Šādā gadījumā 30 dienu laikā pēc tam, kad attiecīgais ziņojums iesniegts citā Eiropas Savienības dalībvalstī, attiecīgais nodokļu maksātājs sniedz Valsts ieņēmumu dienestam informāciju, tajā ietverot citas Eiropas Savienības dalībvalsts piešķirto attiecīgās ziņojamās shēmas atsaucē numuru, kā arī pamatojumu tam, ka attiecīgā nodokļu maksātāja rīcībā nav citas ar attiecīgo ziņojamo pārrobežu shēmu saistītas informācijas.

16. Ja ir vairāki starpnieki, pienākums sniegt informāciju par ziņojamo pārrobežu shēmu attiecas uz visiem starpniekiem, kas ir iesaistīti vienā un tajā pašā ziņojamā pārrobežu shēmā. Starpnieku atbrīvo no pienākuma sniegt informāciju tikai tiktāl, ciktāl tas var pierādīt, ka to pašu šo noteikumu 25. punktā minēto informāciju jau ir sniedzis cits starpnieks. Šādā gadījumā 30 dienu laikā pēc tam, kad attiecīgo ziņojumu iesniedzis cits starpnieks, attiecīgais starpnieks sniedz Valsts ieņēmumu dienestam informāciju, tajā ietverot attiecīgās ziņojamās shēmas atsauces numuru, kā arī pamatojumu tam, ka attiecīgā starpnieka rīcībā nav citas ar attiecīgo ziņojamo pārrobežu shēmu saistītas informācijas.

17. Ja ziņošanas pienākums attiecas uz attiecīgo nodokļu maksātāju un tādi attiecīgie nodokļu maksātāji ir vairāki, tad attiecīgais nodokļu maksātājs, kuram ir pienākums sniegt informāciju saskaņā ar šo noteikumu 12. punktu, ir tas, kurš ir pirmais turpmākajā uzskaitījumā:

17.1. attiecīgais nodokļu maksātājs, kurš ar starpnieku ir vienojies par ziņojamo pārrobežu shēmu;

17.2. attiecīgais nodokļu maksātājs, kurš vada ziņojamās pārrobežu shēmas īstenošanu.

18. Šo noteikumu 17. punktā minēto nodokļu maksātāju atbrīvo no pienākuma sniegt informāciju tikai tiktāl, ciktāl tas var pierādīt, ka to pašu šo noteikumu 25. punktā minēto informāciju jau ir sniedzis cits attiecīgais nodokļu maksātājs. Šādā gadījumā 30 dienu laikā pēc tam, kad attiecīgo ziņojumu iesniedzis cits attiecīgais nodokļu maksātājs, attiecīgais nodokļu maksātājs sniedz Valsts ieņēmumu dienestam informāciju, tajā ietverot attiecīgās ziņojamās shēmas atsauces numuru, kā arī pamatojumu tam, ka attiecīgā nodokļu maksātāja rīcībā nav citas ar attiecīgo ziņojamo pārrobežu shēmu saistītas informācijas.

19. Starpnieks un attiecīgais nodokļu maksātājs ziņojumu par pārrobežu shēmu vai informāciju saistībā ar ziņojamo pārrobežu shēmu, par kuru jau ir ziņojis cits starpnieks vai cits attiecīgais nodokļu maksātājs, iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam, izmantojot Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmu vai Valsts reģionālās attīstības aģentūras (turpmāk – aģentūra) pārziņā esošā valsts informācijas sistēmu savietotāja datu izplatīšanas tīklu (turpmāk – datu izplatīšanas tīkls).

20. Ziņojums tiek uzskatīts par iesniegtu Valsts ieņēmumu dienestam tikai tad, ja tas tiek validēts.

21. Valsts ieņēmumu dienests, saņemot ziņojumu par pārrobežu shēmu, piešķir attiecīgajai ziņojamai pārrobežu shēmai atsauces numuru. Atsauces numurs tiek paziņots attiecīgajam starpniekam vai nodokļu maksātājam, izmantojot kanālu, kuru tas izmantoja šo noteikumu 19. punktā minētajā darbībā.

22. Valsts ieņēmumu dienests savā tīmekļvietnē publicē datu izplatīšanas tīkla Valsts ieņēmumu dienesta kanāla nosaukumu un versiju.

23. Ja starpnieks sniedz Valsts ieņēmumu dienestam ziņojumus, izmantojot datu izplatīšanas tīklu, tas:

23.1. pieprasa aģentūrai lietotāja tiesības un aģentūras tīmekļvietnē paredzēto funkcionalitāti;

23.2. ievēro *Extensible Markup Language* (turpmāk – XML) shēmas struktūru, ko Valsts ieņēmumu dienests publicējis aģentūras pārziņā esošā valsts informācijas sistēmu savietotāja XML shēmu katalogā.

2.2. Informācijas par ziņojamām pārrobežu shēmām paziņošana citām valstīm

24. Valsts ieņēmumu dienests pēc informācijas saņemšanas atbilstoši šo noteikumu 2.1. apakšnodalī, veicot automātisku informācijas apmaiņu, paziņo šo noteikumu 25. punktā minēto informāciju visu pārējo Eiropas Savienības dalībvalstu kompetentajām iestādēm saskaņā ar Komisijas 2019. gada 28. marta Īstenošanas regulu (ES) Nr. 2019/532, ar ko Īstenošanas regulu (ES) 2015/2378 groza attiecībā uz standarta veidlapām, kurās ietverta valodu lietojuma kārtība, obligātajai automatiskajai informācijas apmaiņai par ziņojamām pārrobežu shēmām. Šajos noteikumos paredzētās informācijas nosūtīšanu uz pārējām valstīm vai teritorijām Valsts ieņēmumu dienests veic, ievērojot apjomu un nosacījumus, kas noteikti starp Latvijas Republiku un attiecīgajām valstīm vai teritorijām

noslēgtajos starptautiskajos līgumos un kompetento iestāžu līgumos.

25. Valsts ieņēmumu dienests, paziņojot informāciju atbilstoši šo noteikumu 24. punktam, tajā ietver šādus datus:

25.1. starpnieku un attiecīgo nodokļu maksātāju identifikācija, tostarp vārds un uzvārds vai nosaukums, dzimšanas datums un vieta, nodokļu rezidence, nodokļu maksātāja identifikācijas numurs, ziņojumu sniedzošās personas loma saistībā ar pārrobežu shēmu un, ja attiecināms, attiecīgā nodokļu maksātāja saistītās personas identificējošā informācija;

25.2. informācija par šo noteikumu 3. nodaļā minētajām pazīmēm, kurām pastāvot ir jāziņo par pārrobežu shēmu;

25.3. kopsavilkums par ziņojamās pārrobežu shēmas saturu, tostarp tās vispārzināmais nosaukums (ja tāds ir) un īss, vispārīgs apraksts par attiecīgo saimniecisko darbību vai shēmām, neizpaužot informāciju, kura satur komercnoslēpumu vai dienesta noslēpumu, kura attiecas uz tirdzniecības procesu vai kuras izpaušana būtu pretrunā ar sabiedrisko kārtību;

25.4. datums, kad ir uzsākts vai tiks uzsākts ziņojamās pārrobežu shēmas īstenošanas pirmais posms;

25.5. informācija par tiesisko regulējumu, kas veido ziņojamās pārrobežu shēmas pamatu;

25.6. ziņojamās pārrobežu shēmas vērtība;

25.7. attiecīgā nodokļu maksātāja Eiropas Savienības dalībvalsts un jebkura cita Eiropas Savienības dalībvalsts (attiecībā uz D kategorijas pazīmi – arī jebkura cita valsts vai teritorija), uz kuru varētu attiekties ziņojamā pārrobežu shēma;

25.8. jebkuru tādu citu personu identifikācija Eiropas Savienības dalībvalstī, kuras varētu ietekmēt ziņojamā pārrobežu shēma, norādot, ar kurām Eiropas Savienības dalībvalstīm šādas personas ir saistītas (attiecībā uz D kategorijas pazīmi šis apakšpunkts piemērojams arī saistībā ar jebkuru citu valsti vai teritoriju).

26. Apstākļi, ka Valsts ieņēmumu dienests nereaģē uz ziņojamu pārrobežu shēmu, nenozīmē piekrišanu šajā shēmā iekļautajām darbībām vai nodokļu normatīvo aktu piemērošanai attiecībā uz šo shēmu.

27. Valsts ieņēmumu dienests veic automātisku informācijas apmaiņu viena mēneša laikā no tā ceturkšņa beigām, kurā informācija tika iesniegta.

3. Pārrobežu shēmu pazīmes

28. Pārrobežu shēmu pazīmēs ir ietverta šāda informācija:

28.1. galvenā ieguvuma tests;

28.2. pazīmju kategorijas:

28.2.1. A kategorija – vispārīgas pazīmes, kas saistītas ar galvenā ieguvuma testu;

28.2.2. B kategorija – īpašas pazīmes, kas saistītas ar galvenā ieguvuma testu;

28.2.3. C kategorija – īpašas pazīmes, kas saistītas ar pārrobežu darījumiem;

28.2.4. D kategorija – īpašas pazīmes attiecībā uz automātisku informācijas apmaiņu un patiesajiem labuma guvējiem;

28.2.5. E kategorija – īpašas pazīmes attiecībā uz transfertcenu noteikšanu.

29. Galvenā ieguvuma tests:

29.1. A un B kategorijas pazīmes, kā arī C kategorijas īpašās pazīmes, kas ietvertas šo noteikumu 32.1.2.1., 32.1.3. un 32.1.4. apakšpunktā, ņem vērā tikai tad, ja tiek izturēts šajā punktā paredzētais galvenā ieguvuma tests;

29.2. galvenā ieguvuma tests uzskatāms par izturētu, ja var noteikt, ka galvenais ieguvums vai viens no galvenajiem ieguvumiem, ko, ņemot vērā visus attiecīgos faktus un apstākļus, persona pamatoti var sagaidīt no shēmas, ir nodokļu priekšrocības iegūšana;

29.3. fakts, ka pastāv šo noteikumu 29.1. apakšpunktā minētie nosacījumi – ir spēkā C kategorijas pazīme, kas ietverta šo noteikumu 32.1.2.1., 32.1.3. vai 32.1.4. apakšpunktā, – pats par sevi nevar būt par iemeslu secinājumam, ka shēma ir izturējusi galvenā ieguvuma testu.

30. Pārrobežu shēmas A kategorijas pazīmes ir vispārīgas pazīmes, kas saistītas ar galvenā ieguvuma testu:

30.1. shēma, kur attiecīgais nodokļu maksātājs vai shēmas dalībnieks apņemas ievērot konfidencialitātes nosacījumu, saskaņā ar kuru tam var pieprasīt neizpaust citiem starpniekiem vai nodokļu administrācijām, kā ar šo shēmu var nodrošināt nodokļu priekšrocību;

30.2. shēma, kur starpniekam ir tiesības saņemt samaksu (procentus, atlīdzību par finanšu izmaksām un citiem maksājumiem) par to, un šī maksa ir noteikta, ņemot vērā vienu no šādiem apstākļiem:

30.2.1. nodokļu priekšrocības apmēru, kas izriet no shēmas;

30.2.2. to, vai no shēmas faktiski iegūst kādu nodokļu priekšrocību. Tas ietver pienākumu starpniekam daļēji vai pilnībā atlīdzināt maksājumus, ja paredzētā nodokļu priekšrocība, kas izriet no shēmas, netiek daļēji vai pilnīgi iegūta;

30.3. shēma, kas ietver pamatā standartizētu dokumentāciju vai struktūru un ir pieejama vairāk nekā vienam attiecīgajam nodokļu maksātājam bez nepieciešamības veikt būtiskus pielāgojumus, lai to īstenotu.

31. Pārrobežu shēmas B kategorijas pazīmes ir īpašas pazīmes, kas saistītas ar galvenā ieguvuma testu:

31.1. shēma, kurā shēmas dalībnieks veic mākslīgas darbības, kas ietver zaudējumus nesošas komercsabiedrības iegādi, šādas komercsabiedrības pamatdarbības pārtraukšanu un tās zaudējumu izmantošanu nolūkā samazināt shēmas dalībnieka nodokļu saistības, tostarp pārvedot minētos zaudējumus uz citu valsti vai teritoriju vai paātrinot minēto zaudējumu izmantošanu;

31.2. shēma, kas ietekmē ienākuma pārvēršanu kapitālā, dāvinājumos vai citās ieņēmumu kategorijās, uz kurām attiecas mazāks nodokļa slogs vai atbrīvojums no nodokļa;

31.3. shēma, kas ietver apļveida darījumus, ar kuriem aktīvus pārdod, tos vēlāk atpērkot vai iegādājoties to vietā līdzīgus aktīvus par tādu pašu cenu, proti, izmantojot iestarpinātas struktūras bez citas primāras komerciālas funkcijas vai darījumus, kas kompensē vai atceļ viens otru vai kam ir citas līdzīgas iezīmes.

32. Pārrobežu shēmas C kategorijas pazīmes ir īpašas pazīmes, kas saistītas ar pārrobežu darījumiem:

32.1. shēma, kas ietver atskaitāmus pārrobežu maksājumus, ko veic starp divām vai vairākām saistītām personām, ja pastāv vismaz viens no šādiem nosacījumiem:

32.1.1. maksājumu saņēmējs nav nodokļu rezidents nevienā valstī vai teritorijā;

32.1.2. lai gan maksājumu saņēmējs ir nodokļu rezidents kādā valstī vai teritorijā, šī valsts vai teritorija:

32.1.2.1. nepiemēro uzņēmumu ienākuma nodokli vai piemēro uzņēmumu ienākuma nodokļa likmi nulles vai gandrīz nulles apmērā;

32.1.2.2. ir iekļauta trešo valstu sarakstā, kuras Eiropas Savienības dalībvalstis kopīgi vai kopā ar Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizāciju ir novērtējušas kā tādas, kas nesadarbojas;

32.1.3. maksājumam piemēro pilnīgu atbrīvojumu no nodokļa valstī vai teritorijā, kurā maksājuma saņēmējs ir nodokļu rezidents;

32.1.4. maksājumam piemēro nodokļu priekšrocību režīmu valstī vai teritorijā, kurā maksājuma saņēmējs ir nodokļu rezidents;

32.2. atskaitījumus par vienu un to pašu aktīva nolietojumu (amortizāciju) pieprasa vairāk nekā vienā valstī vai teritorijā;

32.3. atbrīvojumu no nodokļu dubultās uzlikšanas attiecībā uz vienu un to pašu ienākuma vai kapitāla posteni pieprasa vairāk nekā vienā valstī vai teritorijā;

32.4. darījums vai darījumu kopums, kas ietver aktīvu pārvešanu, ja pastāv būtiska atšķirība starp summu, ko uzskata par maksājumu par aktīviem minētajās iesaistītajās valstīs vai teritorijās.

33. Pārrobežu shēmas D kategorijas pazīmes ir īpašas pazīmes attiecībā uz automātisku informācijas apmaiņu un patiesajiem labuma guvējiem:

33.1. shēma, kas var kavēt ziņošanas pienākuma izpildi saskaņā ar normatīvajiem aktiem par automātisko informācijas apmaiņu par finanšu kontiem, tostarp izmantojot apstākli, ka attiecīgajā situācijā šādu normatīvo aktu nav. Šāda shēma ietver vismaz šādas pazīmes:

33.1.1. tāda konta, produkta vai ieguldījuma izmantošana, kurš nav uzskatāms par finanšu kontu, bet kuram ir pazīmes, kas ir būtiski līdzīgas finanšu konta pazīmēm;

33.1.2. finanšu kontu vai aktīvu pārvešana uz valstīm vai teritorijām, kuras neapmainās automātiski ar informāciju par finanšu kontiem ar attiecīgā nodokļu maksātāja nodokļu rezidences valsti vai teritoriju, vai šādu valstu vai teritoriju izmantošana;

33.1.3. ienākumu vai kapitāla pārklasificēšana produktos vai maksājumos, uz kuriem automātiskā informācijas apmaiņa par finanšu kontiem neattiecas;

33.1.4. finanšu iestādes vai finanšu konta, vai tajos esošo aktīvu pārvešana vai pārvēršana finanšu iestādē vai finanšu kontā, vai aktīvos, uz kuriem neattiecas ziņošana atbilstoši automātiskai informācijas apmaiņai par finanšu kontiem;

33.1.5. tādu juridisku vienību, juridisku veidojumu, shēmu vai struktūru izmantošana, kuras izslēdz vai paredz izslēgt ziņošanu par vienu vai vairākiem konta turētājiem vai patiesajiem labuma guvējiem saskaņā ar automātisko informācijas apmaiņu par finanšu kontiem;

33.1.6. shēmas, kuras vājina pienācīgās pārbaudes procedūras, ko izmanto finanšu iestādes, lai izpildītu savu pienākumu ziņot informāciju par finanšu kontiem, vai kuras izmanto nepilnības šādās procedūrās, tostarp tādu valstu vai teritoriju izmantošana, kurās ir nepietiekami vai vāji nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas tiesību aktu izpildes režīmi vai vājas prasības attiecībā uz juridiskām personām vai juridiskiem veidojumiem;

33.2. shēma, kas ietver nepārredzamu īpašnieku vai patieso labuma guvēju ķēdi, kurā izmanto personas, juridiskus veidojumus vai struktūras:

33.2.1. kas neveic reālu saimniecisko darbību, kura balstītos uz pietiekamu personālu, aprīkojumu, aktīviem un telpām;

33.2.2. kas ir dibinātas, pārvaldītas, rezidējošas, kontrolētas vai veic saimniecisko darbību valstī vai teritorijā, kas nav rezidences valsts vai teritorija vienam vai vairākiem tādu aktīvu patiesajiem labuma guvējiem, kuru turētājs ir šādas personas, juridiski veidojumi vai struktūras;

33.2.3. kuru patiesie labuma guvēji (atbilstoši Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likumā noteiktajai definīcijai) ir padarīti par neidentificējamiem.

34. Pārrobežu shēmas E kategorijas pazīmes ir īpašas pazīmes attiecībā uz transfertcenu noteikšanu:

34.1. shēma, kas paredz piemērot vienaspusēju "drošu patvērumu" (*safe harbour*) tādā nozīmē, kāda tam ir noteikta Ministru kabineta 2017. gada 14. novembra noteikumu Nr. 677 "Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma normu piemērošanas noteikumi" 19. punktā minētajā Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dokumentā "Transfercenu noteikšanas vadlīnijas daudz nacionāliem komersantiem un nodokļu administrācijām";

34.2. shēma, kas ietver grūti novērtējamu nemateriālo aktīvu pārvešanu. Grūti novērtējamu nemateriālo aktīvu jēdziens ietver nemateriālus aktīvus vai tiesības uz nemateriāliem aktīviem, kuriem brīdī, kad tos pārved starp saistītajām personām:

34.2.1. nepastāv uzticami salīdzināmi aktīvi;

34.2.2. un tiek noslēgts darījums, prognozes par nākotnes naudas plūsmu vai gaidāmo ienākumu, kas izriet no pārvestā nemateriālā aktīva, vai pieņēmumi, kurus izmanto nemateriālā aktīva vērtēšanā, ir ļoti nenoteikti, un tādēļ ir sarežģīti paredzēt to, cik pozitīvs būs nemateriālā aktīva gala rezultāts tā pārvešanas brīdī;

34.3. shēma, kas ietver funkciju, risku vai aktīvu pārrobežu pārvešanu starptautiskās uzņēmumu grupas iekšienē, ja pārvedēja vai pārvedēju paredzētā ikgadējā peļņa pirms procentu maksājumiem un nodokļiem (EBIT) triju gadu laikā pēc pārvešanas ir mazāka nekā 50 procenti no šā pārvedēja vai pārvedēju paredzētās ikgadējās peļņas pirms procentu maksājumiem un nodokļiem (EBIT), ja pārvešana nebūtu veikta.

4. Noslēguma jautājumi

35. Starpniekiem un attiecīgajiem nodokļu maksātājiem, ievērojot šo noteikumu regulējumu, ir pienākums sniegt Valsts ieņēmumu dienestam informāciju par ziņojamām pārrobežu shēmām, kuru pirmais posms īstenots laikposmā no 2018. gada 25. jūnija līdz 2020. gada 30. jūnijam. Starpnieki un attiecīgie nodokļu maksātāji informāciju par minētajām shēmām Valsts ieņēmumu dienestam sniedz līdz 2020. gada 31. augustam.

36. Valsts ieņēmumu dienests pirmo informācijas apmaiņu atbilstoši šiem noteikumiem veic līdz 2020. gada 31. oktobrim.

37. Valsts ieņēmumu dienests, ņemot vērā formātu un nosacījumus, kas pieņemti ar Eiropas Komisijas izdotajiem īstenošanas aktiem starptautiskās administratīvās sadarbības jomā, reizi gadā nosūta Eiropas Komisijai novērtējumu par ziņojumu apmaiņas efektivitāti un informāciju par sasniegtajiem praktiskajiem rezultātiem.

38. Noteikumi stājas spēkā 2020. gada 1. jūlijā.

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvu

Noteikumos iekļautas tiesību normas, kas izriet no Padomes 2018. gada 25. maija Direktīvas (ES) 2018/822, ar ko attiecībā uz obligāto automatisko informācijas apmaiņu nodokļu jomā saistībā ar ziņojamām pārrobežu shēmām groza Direktīvu 2011/16/ES.

Ministru prezidents *A. K. Kariņš*

Finanšu ministrs *J. Reirs*